

Љубивоје Ршумовић
ВИД из
ТАЛАМБАСА

(Намор за омладину)

Илустровао
Душан Петричић

Copyright © Љубивоје Ршумовић, 2014
Illustration copyright © Душан Петричић, 2014

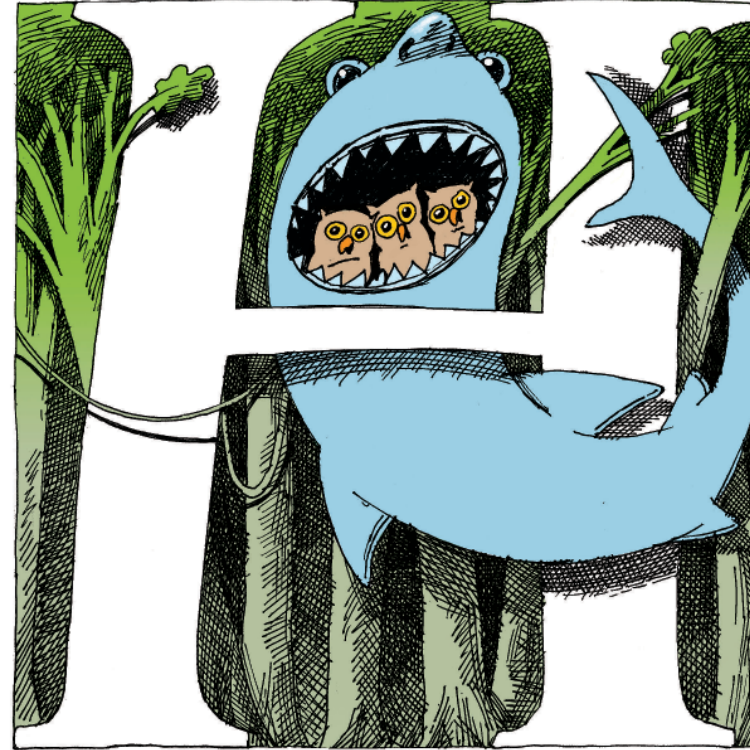
Copyright © овог издања 2014, ЛАГУНА

Јунак овог причања је Љуб,
Видов млађи брат,
дечак кога ТРЕБА посебно представљати.

САДРЖАЈ

Некада	9
Најпре	13
Онда	19
Потом	24
У међувремену	28
Након	34
Тек	38
Пре	42
Међутим	47
Затим	51
Тада	55
Некако	58
После	64
Одмах	70
Некада	74
Убрзо	77
Сада	80
Тек	86
Већ	91
Каткад	95
Наврат-нанос	100
Изненада	104
Најзад	108

НЕКАДА

екада је

било строго забрањено Ловцима, Ајкулама и Бесним глистама да посећују Таламбас на Слободној територији.

Ловцима да лове, Ајкулама да ајкују, а Бесним глистама да бесне!

Али, кад је Некада постало Сада, један Ловац дође у пријатељску посету Виду, не са намером да лови, већ да га обавести да је Ајкула побегла из мора у шуму и да се сад зове Шумкула.

– То је баш узбудљиво! – узвикну Вид.
– Да, то би било узбудљиво да Шумкула није прогутала Бесну глисту, и сад бесни по шуми, обара дрвеће, гута птице, растрже шумске становнике, и распи- тује се где се ти налазиш! – изговори Ловац у даху.
– То ми је још узбудљивије! – осмехну се Вид, очигледно не верујући Ловцу.
– Треба је одмах упуцати! – предложи Ловац, и скиде пушку с рамена.
– Таман посла! То не долази у обзир! – уозбиљи се Вид.
– Нема другог начина да је спречимо! – викну Ловац и поче се освртати, држећи пушку на готовс.
– Ловче, шта то имаш на раменима, уместо главе? – загледа се Вид у Ловца.
Ловац испусти пушку и поче се пипати рукама по глави. Повуче себе за уши, да се увери да не сања.
Очигледно нико га до сада није питао шта то има на раменима.
Вид га је и даље гледао нетремице.
– Имаш два ока, лево и десно, два уха, лево и десно, и два мозга, мали и велики, а само једну глупу идеју како да решимо овај лагани проблем!
– Да упуцамо Шумкулу! – прошапута Ловац.
Вид га загри другарски, па настави:
– Ето зашто је теби строго забрањено да посећујеш Таламбас на С.Т. Ако неко жели да посети Слободну територију, мора понети бар две идеје са собом, и то под условом да ни једна није глупа.
Ловац покуша нешто да каже, али га Вид предухитри:
– Шумкула све то ради зато што је забрањено! Забрањен пролаз! Забрањено газити траву! Забрањено пушење! Забрањено хранити животиње из руке! Забрањено изводити Бесне глисте! Забрањено рушити дрвеће! Забрањено нагнут’ се ван! Забрањено псовати! Забрањено убијати птице! Забрањено посећивати Таламбас! Дакле, грешили смо, морамо признати! Треба Шумкули дозволити да слободно дође на Слободну територију...
– То никако! Све ће нас прогутати... И Мачора Ш, и Врапца и Веверицу, па и тебе. А кад заврши с вама, онда ће потражити мене! – скоро заплака Ловац.

Вид пусти Ловца из пријатељског загрљаја, и баци поглед по снегом прекривеној Слободној територији. Једини траг на тој белини био је Мачоров, онај којим Ш сваког дана креће у извиђачку шетњу.

– А шта ће се догодити ако нас Шумкула овде не нађе? – упита Вид изненада.
– Наћи ће нас, опасна је! Још јој нико није побегао! Нема на свету опасније звери од Ајкуле која се одметнула у шуму, и још прогутала Бесну глисту! – цвокотао је зубима Ловац.
– Има! Опаснији је Вид, када одлучи да побегне од куће заједно са својим другарима!
– Молим те... Само погледај ове фотографије, пре него што одлучиш!
Ловац извади две слике из своје ловачке торбе и пружи их Виду. На једној се види како Шумкула држи у зубима медвеђу шапу, док медвед покушава да побегне без шапе. На другој се види звер пропета уз дрво, а у разјапљеној чељусти су јој три совина пилета.
Вид се почеша руком по глави, онако како се чеше кад најдубље размишља, и врати Ловцу фотографије.
– Када би, по твојој стручној процени, Шумкула могла да буде овде? – упита.
– За пет-шест дана пешке, ако не ухвати неки бржи превоз!
– Овде неће затећи никога! – рече Вид одлучно.
– Где ова дивља звер дође увек некога затекне да га прогута! – опет зацвокота Ловац.
– Ти ћеш се вратити кући и окачити пушку о клин! Ја ћу са другарима прославити рођендан, а онда ћемо побећи од куће у непознатом правцу! Кад Шумкула дође и види колико дивље Слободе има на питомој Слободној територији, а нема никога да ту Слободу користи, осетиће се сасвим усамљено, али истовремено потпуно одушевљено у толикој Слободи. Другим речима, постаће релативно добра и крајње питома!... – поче Вид излагати план.
– Али, плашим се... – поче Ловац.
– Ловци су неуплашиви! – покуша Вид да га охрабри.
– Ја се неуплашиво плашим да је и последњи релативно непознати правац потрошен... – изрази Ловац сумњу, понављајући реч „релативно“ за коју није знао шта значи, али му је звучала убедљиво.

– Постоји безброј непознатих праваца, које никад нећемо упознати. Али, један ћемо релативно брзо наћи и учинити познатим! – утеша га Вид.

Ловац поново обеси пушку о десно раме, и пружи руку:

– Онда, срећан рођендан и срећан ти непознати правац, Виде!

– Хвала, добри Ловче! Ипак је твоја одлука да дођеш и известиш ме о немилим догађајима била добра и храбра... И заслужује више од хвале! Зато скидам забрану, и од сада можеш, у свако доба, доћи у посету Таламбасу на Слободној територији!

– Само кад Шумкулу... – поче Ловац, али Вид га брзо и оштро прекиде:

– Само без оружја!

Ловац климну главом, и крену ка северној капији, видно незадовољан, јер је знао да је ловац без оружја – само пола ловца.

Вид се осврну још једном око себе, и крену у кућу, размишљајући полако, али крајње озбиљно, о плану који је на брзину смислио, али га још није разрадио:

– Најпре да размислим... Најпре би требало... „Најпре“ ћу морати...

НАЈПРЕ

ајпре освану

један прохладан јануарски дан, који се звао Рођендан. Весело се разбашкари између среде и петка, и омогући да Вид добије на поклон велики шарени глобус.

Убрзо се вест о чудесном рођенданском поклону прочу по целом Таламбасу. Чак се и Снежна Волухарица извуче из свог топлог гнезда, и дође да честита. Мачор Ш је био одушевљен.

– О, какво лудо шарено клупко, погодно да се јури по меком Нанином тепиху, док пуцкета ватра у камину! – распредао је Ш, поскакујући уз Вида.

– Твоја луцпрдаста природа не дозвољава ти да видиш даље од носа! – изгрди га Вид, чврсто стежући глобус у наручју. – Ово није играчка!

– Него шта је? – узбули се Ш.

– Ово је справа коју би сваки бегунац од куће морао да има!

– Значи ли то оно што ми сад пада на памет? – упита Ш лукавим гласом.

– Да, то значи то! – одговори Вид.

– А шта је то што мени баш сад пада на памет? – упита Ш још лукавијим гласом, уносећи се Виду у лице.

– Да ја сад могу слободно да бежим од куће!

– Ниси ваљда луд? – скоро викну Ш. – Имаш подрум, имаш кухињу, имаш таван, имаш рођендан, имаш гаражу, имаш терасу, имаш другу терасу, имаш... мене!

Застаде да види реакцију на Видовом лицу, али Вид се беше загледао у једну слику на зиду, на којој бедуин води камилу преко сиво-жутог песка, а у даљини, у жуто-плавој даљини, лебди фатаморгана!

– Хеј! Слушаш ли ти мене? – упита Ш.

– Не! – одговори Вид.

– Свуда топло и узбудљиво, и души угодно! Има милион разлога да бежиш ПО кући, и ОКО куће, уместо ОД куће! – заврши Ш задихано.

– Нисам ја миш да бежим по кући и око куће! – одговори Вид одсутно.

– Срећом ниси, иначе... – шкљоцну Ш зубима.

Зачу се куцање кљуном о стакло на вратима која воде из куће на терасу, и са терасе у кућу, и Вид крену да пусти новог госта.

Волухарица и Ш се ужурбаше, као да хоће да побегну и сакрију се, али Вид их умири:

– То је мој стари другар, соко кликтавац, ја га зовем Тресигаћа. Ваздухопловство Слободне територије!

– Много брата опасно дугачко име! – промуца Волухарица.

– Не бојте се, ту сам ја! – умири их Вид, отварајући врата.

Тресигаћа слете на наслон столице и стресе своја снажна крила, тако да Ш и Волухарица побелеше од снега.

– Смањи доживљај! – викну Ш љутито.

– Извините, нисте ме требали звати, ако сте се мислили љутити! – рече соко.

Вид и Ш се згледаше, учини им се познатом ова реченица, па се насмејаше и пружише руку и шапу. Тресигаћа пружи канџу, тако да се страсти смирише.

– Ја га зовем Тресигаћа од милоште, јер овај овде соко уме да се заустави и стоји високо у ваздуху и тресе своја крила, баш овако како је учинио овде... – објасни Вид.

– Овде му, ипак, није ни она висина ни онај ваздух... – прогунђа Ш.

– Није стварно! – одобри соко.

– А и не познајемо се одраније, мислим лично! – заврши Ш гунђање.

– Ја тебе знам, драги Ш. Једном приликом, прошлог лета, баш сам се био зауста-вио горе у небу, нациљао на једног пољског штеточину, и кад сам кренуо у неза-држив и стрмоглав јуриш, смотрим крајичком ока тебе, како прежаш тог истог штеточину, па сам одустао из страха да тебе не зграбим и однесем у небо!

– Ух, бог те мазо! – процеди Ш кроз зубе.

– Пази како се изражаваш! – опомену га Вид.

– Шта да пазим? Могао ме укукати!

– Таман посла! Он је један отмен соко, Falco Tinunculus, цењен међу птицама и људима!

– Међу трицама и лудима! – инатио се Ш даље.

– А сад ћути, паметнији си кад ћутиш! – подвикну му Вид, јер примети Веверицу како се спрема да покуца у прозор.

Кад је Вид пусти унутра, Веверица га загрли, а онда се поизмаче да осмотри глобус у Видовим рукама.

– О, какав диван шарени орах, погодан да се скрцка за свечаност поводом срећ-ног догађаја! – рече.

– Шта се срећно догодило? – упита Вид.

– На данашњи дан се родио Вид, мој најбољи друг на целој Слободној територији.

– Вид? То сам ја? – као зачуди се Вид.

– Да, и данас је твој рођендан, а ја сам твоја другарица задужена да те опомене.

– Добро ти нама дошла! – рече Вид весело.

– Добрима дошла! – одговори Веверица и осврну се око себе.

Пратећи њен поглед, и знајући шта тражи, Вид одложи глобус, и забави се око сортирања коштуњавих плодова на дрвеном послужавнику. Успут је размишљао о свом рођендану: – Знам дефинитивно да сам рођен на данашњи дан, али ја се дефинитивно тога уопште не сећам, јер сам дефинитивно био заузет... Чиме ли сам био заузет? Рођењем ваљда! А Веверица, као свака веверица, дефинитивно радознала, све то памти!

Кад стави послужавник пред Веверицу, зачу гунђање Мачора Ш:

– Бити гостопримљив само према једном госту, значи бити негостопримљив према свим другим гостима...

– Не гунђај! – опомену га Вид. – Ти и ниси неки нарочити гост.

– Гле, бог те мазо! Шта сам то ја, ако нисам нарочити гост?

– Ти си посебан случај!

– Не, ја сам домаћи гост са истим правима као и сваки други, макар и изненадни гост! – рече Ш гласно да га сви чују.

Вид га помилова по леђима:

– У реду! Само без негативне енергије! Биће и за тебе послужења, одмах пошто видим ко куца на таванска врата.

Био је то Господин Пух, који се одмах упути према глобусу који је стајао на Видовом радном столу поред једне жуте дуње која је заносно мирисала.

Вид је ипак био бржи од Пуха, зграби дуњу и склони је иза леђа, баш у тренутку кад је Пуху пошла водица на уста, и кад је заустео да каже:

– Ох, каква мирисна...

– Врдalama пуховска, то није за глодање! То је глобус! – прекиде га Вид.

– Ох, какав мирисни глобус! – рече Господин Пух снужено и заузео слободно место поред камина.

Ватра је пуцкетала и грејала му леђа, па се Господин Пух убрзо раскомоти на Видовом омиљеном јастуку.

Вид донесе парче жутог холандског сира и стави пред Господина Пуха, што Ш пропрати новим гунђањем.

А кад и њему донесе чанак пун млека, он не сакри одушевљење и просу букет похвала за Видову гостопримљиву личност.

Вид се бранио осмехом број пет, који значи уздржано одобравање са благим прекором због Мачоровог претеривања.

И само што је заустео да објасни другарима зашто су овог пута добили специјалну и хитну позивницу да се састану, која је свакако условила оволику навалу на његово гостопримство, зачу се ново звоњење на вратима, онима кроз која улазе непозвани гости и поред којих стоји звонце за најаву посете.

– Слободно! – цијукну Господин Пух, који се сасвим одомаћио.

Али нико не уђе.

– Уђи, није забрањено! – мјаукну Мачор Ш, али оста без одзива и без уласка.

– Ко то може бити? – процеди Веверица, грицкајући један овећи орах.

– Мора да је ветар! – рече Вид, више као одбрану од страха због неизвесности, него као праву информацију.

– Ветар нема руку да притисне прекидач за звоно! – објасни Господин Пух лежерно.

– Ветар има хиљаду руку! – рече Тресигаћа брзо, па додаде: – Ја се свакодневно рукујем с ветром!

– Ако има хиљаду руку, зашто опет не звони, него нас пушта да стрепимо? – упита Ш уплашено.

– Можда нам носи хиљаду поклона! – добаци Господин Пух. – Па су му све руке заузете.

– Нека звони носом, ако носи нос! – одговори Ш.

И збиља, тог тренутка зачу се поново звоњење.

Вид се осврну, погледа сваког од присутних као да тражи помоћ, а кад је не нађе крену према улазним вратима.

Када их отвори, само изусту изненађено Ох, а онда и једно олакшавајуће Ах.

Пред вратима је стајао дечак, Виду непознат, али благо осмехнутог лица на коме су светлеле плаве дубоке очи.

Гледали су се трен-два, а онда му Вид пружи руку:

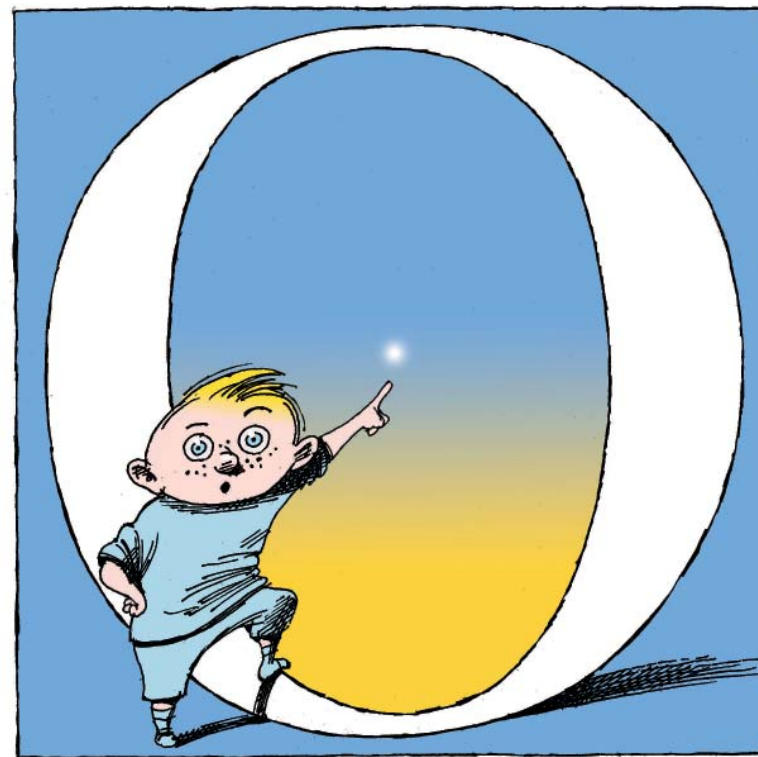
– Ја сам Вид!

– А ја сам Љуб! – рече дечак и стеже Видову шаку.

– Љуб? – понови Вид, са знаком питања у гласу.

– Да, Љуб, твој млађи брат! – осмехну се дечак.
 – Нисам знао да имам млађег брата – признаде Вид брзо, јер се већ чуло Веве-
 ричино радознало питање: – Ко ли је сад па то?
 – Баш сам хтео да одустанем од посете и вратим се одакле сам дошао, кад зачух
 да неко каже „Па нека звони носом, ако носи нос“! Онда зазвоних носом још јед-
 ном, и ето...
 – А руке ти нису... мислим... заузете поклонима, и тако то? – поче Вид да замуцкује.
 – Нисам ти донео поклон, него сам га довео!
 – Па, где је? – упита Вид брзо, и погледа околу.
 – Ево ме! Ја сам ти поклон за рођендан! – осмехну се Љуб.
 – О, па хвала лепо! А одакле долазиш? – не издржа Вид, па упита под навалом
 радозналости.
 – Из Будућности! – одговори Љуб озбиљно. – Објаснићу ти кад седнемо.
 И Вид се видно уозбиљи, и брзо позва госта:
 – Изволи... Уђи... Ја се запречао, а овде су моји другари!
 – Знаш! Славите! Шта бих ја дао да имам бар један рођендан.
 – Зар ви из Будућности немате рођендане? – зачуди се Вид.
 – Немамо. Ми се још нисмо родили... – рече Љуб, и као да сенка туге прелете
 преко његовог лепог лица.
 – Па да! Да си се родио, ја бих те знао. Имаш необично име састављено од три
 слова као и моје, то никако не бих заборавио... – причао је Вид док су улазили у
 дневну собу.
 Кад уђоше, сви скочише на ноге, и пружилише, ко шапу, ко канџу, да се рукују,
 шапују и канџују са новим гостом.
 – Ја сам Љуб, Видов млађи брат! – представи се придошлица. – Дознао сам да
 Вид прави рођенданску журку, поводом своје одлуке да бежи од куће, па сам
 дошао. Примате ли ме у друштво?
 – Примамо! – повикаше сви углас, само Мачор промрмља себи у браду: – Кад си
 већ бануо тако непозван!
 – Онда!... – поче Љуб и застаде, смести се поред Мачора Ш, па настави:
 – „Онда“, здраво и хвала свима!

ОНДА

нда се

Видово Друштво брзо орасположи, само је Ш и даље гунђао загледајући Љуба са свих страна, као да тражи неку грешку у одевању или у понашању, нешто чиме би оправдао своје гунђање.

Љуб је љубазно одговарао на сва питања, али кад га Тресигаћа упита којим је превозним средством дошао из Будућности, уозбиљи се и подиже руку, што сви схватише као знак да ућуте.